

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT
ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. ←

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre — — — — — 12 K. Fél évre — — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — — 3 K. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VÉTETNEK FEL.

Farsang előtt.

Fő a takarékoság!

Félre a fényüzéssel!

Valahányszor a farsang küszöbén állunk mindig figyelmeztetni szoktuk a mulatni vágyókat, hogy ne költsenek, ne hálótassák be magukat a divatnak hiu ördöge által, hanem a költséges ruházkodás és fényezés helyett inkább az olcsó szerénységet tartsák szem előtt.

Tudjuk mi jól, hogy ez a figyelmeztetés falra hányt borsó volt eddig és erős a hitünk hogy az lesz a jövőben is, amíg a hiuság az emberekből ki nem vész és egyetlen asszony él a földön.

Mert, hogy korrigáljuk a költőt: A hiuság és a nő egy bölcsőben nevelkedik

De vajjon szabad-e, észszerű-e a mai világban a fényezés? — Vagy talán nincsenek nehéz életviszonyok?

Mi azt véljük, hogy manapság a hiuságnak és a mindennapi életnek egyszerre áldozni lehetetlen dolog, mert vagy elegánsak vagyunk s ekkor éhesek, vagy szerényen járunk s ekkor legalább jobb falat is akad!

Ki költhet ma százakat bál ruhára, diszre, fényezésre? Igazán az ujjunkon meg lehet olvasni ezeket. Ám az is valóság, hogy éppen ezek nem költenek, nem pazarolnak, hanem a szerénység jegyében élnek, míg a mindennapi életfeltételekkel rendelkező társadalmi osztály bomlottan pusztítja önmagát. Otthon megvonja magától mindazt, ami megelégedést biztosít, az életben pedig úgy öltözködik mintha szinarany volna a nyugvó vánkosa.

Ezért ölt oly ijesztő mértéket az eladósodás, ezért inog meg a hitel, ezért nem szolid a kereskedő és iparos élete, ezért oly sok a megtevélyedett ember, ezért gyarapodik a boldogtalan emberek száma folyton!

A mulatság magában véve felesleges dolog, de miután megszokáson alapul, az arra irányuló hajlandóságot nehéz lesz kitartani. Mulatni azonban úgy is lehet, hogyha az ember nem azzal a tudattal lép a bálterembe, hogy a pillanatnyi muló öröme még mélyebben merül az anyagi terhek tengerébe, hanem hogyha tudja, hogy eszeveszett áldozatot nem kellett hoznia.

Szép a versengés sok mindenben, de nem minden tekintetben hasznos,

Le tehát a hazug pompával! Mutatkozunk olyanoknak, amilyenek vagyunk, mert ma már olyan életet élünk, hogy mindegyikünk bele lát a másik zsebébe s hiába akarunk többet láttatni, nem leszünk értékesebbek a látszat segélyével!

Keresni az olcsót, a gyakorlatiast, ez legyen a jelszó! Az a talpig csipke ruha, amely százakra került, aminek áráért sir a kereskedő, aminek készítéséért vár a szegény szabónő, egy éjszaka alatt semmivé lezz, holott az árából több más szintén divatos, de mindenesetre gyakorlatisabb ruhát lehetett volna venni.

Hiu káprázat, hazug pompa el veletek!
Ez legyen a farsang mottója mindenkinek, aki józan, okos ember akar maradni s ha elmúlik a mulatságok idénye, boldog megelégedés száll a szívébe, míg ellenkezésképp, gondjaink megsokasodván, elégedetlenek leszünk s azon bajok, amelyeket szereztünk, mint az élő lelkiismeret fognak kísértetni benünket!

Baj Bajóton.

A Quirinal és Vatikán.
Jegyző és pap harca.

A községi életnek első feltétele az, hogy akik vezető szerepet vállalnak, együtt érezzenek.

Látunk számos községet, ahol a pap és a jegyző teljes egyetértésben munkálják a falu javát s tevékenységük nyomán áldás fakad.

Ilyen helyen nemes egyszerűségben virul a hitélet, régi tisztaságában marad az erkölcs, az emberek kölcsönösen megbecsülik egymást, de különösen tiszteletben tartják előljáróikat.

Az előljárók tisztelete mondja egy angol tudós teljes biztosítéka a köznyugalomnak, a szellemi és közgazdasági fejlődésnek. Ahol az előljárókat nem tisztelik — folytatja — ott megbomlik a rend, nincs nyomatéka a törvénynek, meglazul, szét züllik az erkölcs, szóval vége a társadalmi élet alapjainak.

Ezen aranyigazságból merítjük mi azon meggyőződésünket, hogy a községek előljáróinak végre is tudniuk kell, hogy nem a faluk vannak ők érettek, hanem ők a falukért!

Rátérve most már a dolog érdemére, felemlítjük hogy Bajóth községben késhegyig menő harc folyik a plébános és a jegyző kö-

zött. Oka ennek az, hogy az előbbi köteleességéhez híven a felekezeti jellegű iskola megtartása érdekében bontott zászlót, az utóbbi pedig államosítani akarja az iskolát azért, mivel ezzel a község jelentékeny teherrel szabadulna meg.

A jegyző álláspontja bizonyos mértékben helyes, mert az 1868: XXXVIII. t. cz. szerint a község pótdójának csak 5 0/0-áig köteles viselni az iskola fentartás terheit, ott pedig már négy ötszörte magasabb ezen teher. A politikai községet tehát mentesíteni akarja ezen teherrel. Erre a róm. kath. hitközség a plébános állás pontjára helyezkedik és azt mondja: Én fentartom az iskolát felekezeti jelleg mellett, a politikai község gondját tehát átvállalom. A jegyző erre azt mondja: Akár a politikai község viseli a fentartás terhet, akár a lakosság, mint hitfelekezet: az eredmény ugyanaz. Miért ne tennők tehát az állam nyakába a terhet. — Hát ezek elvek s ezek mellett lehet küzdeni de csak az érvek erejével és a döntést azokra a hatóságokra kell bízni, amelyek elé az ügy bizonyos rendszer szerint kerül, az azonban hogy az elvi küzdelembe a személyes gyűlölködés mérge kevertessék, a nép két pártra osztassék s e ként a küzdők egymást közvetve lejárassák, nagy hiba.

Ezt a veszedelmes állapotot orvosolni kell. Az orvoslás azonban nem abban áll, hogy a két küzdő felett, a Vatikánt, vagy a Quirinalt büntessük, hanem abban, hogy őket kibékítsük. Ezért írjuk mi ezen sorokat Nyujtsanak békejobbot egymásnak a pap és a jegyző abban a meggyőződésben, hogy mindketten eszményt szolgálnak és ennek szolgálata csakis akkor nemes, csakis akkor eredményes, hogyha az egyéni indulatok félre tétetnek.

Össze kell hozni a küzdő feleket olyan tekintélynek, amely előtt kötelesek meghajolni olyan érveknek, amelyek teljes világításba helyezik azt a téves utat, amelyen a község békéjének felfordulásához elérték!

Tanulságok

Pécs város közigazgatásából.
Hogy van ott, mint van nálunk?

Irta: SINKA FERENCZ.

I.

Azon sok oldalról nyilvánult általános érdeklődés, melyet „Pécsi tanulságok“ e. alatt a város háztartásáról írt multkori cikkeim keltettek és melyek még Pécsen is nagy elismerésre találtak, bátorítanak arra, hogy Pécs város közigazgatásából városunk gazdaságára és számvitelére vonatkozó tanulságaimat tovább fűzzem. Kiterjeszkedem egyes aktuálisabb kérdések bővebb fejtegetésére is, anélkül, hogy az egyes hivatali állások viselőit személyekben érinteném.

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

Esztergomban a város szervezési szabályzatának átdolgozása előtt állunk. Egyes állások ügykörének szabatosabb körülírása nem lényegtelen dolog, sőt egyik-másik nagyobb átalakulás alá is eshet, nem időszerűtlen tehát egy nagyobb város közigazgatása nyomán a mi ügyeinkkel is közelebbről foglalkozni.

Pécs törvényhatósági joggal felruházott és 50000 lakost számláló város lévén, közigazgatása is megfelelő nagyobb apparatussal működik. Általában véve mondhatjuk, hogy közigazgatási személyzete kétszer akkora, mint Esztergomé, bár a lakossága háromannyi. A személyzet nagyságát, ugyanis, nem mérhetjük a lakosság számarányával, mert annak nagyrészt a közigazgatást csaknem egy irányban foglalkoztató bányász nép és gyári munkás, no meg a nagyszámu katonaság képezi.

Szólok elsöbben is a gazdasággal, majd a pénzügygyel, illetve számvittel összefüggő kérdésekröl.

Pécssett a polgármesteren kívül négy tanácsos van: egy a tanácsí ügyosztály, egy az árvaszék, egy a gazdaság és egy a pénzügy élén. Nálunk az első kettő teendőit a polgármester végezi, és a tapasztalás igazolja, hogy azokat meg is bírja. De már a gazdaság és pénzügy élére itt is egész ember kell, kinek kezében összpontosul a közigazgatási ág, aki irányítja annak működését, egységesen vezeti ügyeit. Az egyik állás épp oly fontos, mint a másik, mert a város két legvitalisabb érdekéről: gazdaságának és pénzügyének helyes vezetéséről van szó, melyek ha jó kezében vannak, nagy haszon háramlik a városra, háztartásának konszolidációjára és állandó egyensúlyára vezet. Annyi tény, hogy mindkét állás reformra szorul: azok jelentőségét kidomborítani, ügykörét jobban körvonalozni és megfelelő tartalommal ellátni kell. Az másodrendű kérdés, ki legyen a polgármester helyettese, ha az állások egyikében vagy másikában valamikor változás esik, mert a helyettesítés álláshoz kötve ninesen és teljesen a közgyűléstől függ a megbízás.

Sokan összetévesztik a gazdasági tanácsosi állást a gazdasági állással és ebből kifolyólag — mivel a városnál a mezéi gazdálkodás nem nagy — hol megszüntetéséről, hol más állással való egyesítéséről gondolkodnak, sőt már irtak is. Az lenne aztán az öreghiba: egy gazda helyett többnek a kezére adni a város vagyonát „szabad rendelkezési joggal,” mint egyszer irták. Rövid idő alatt oly olygarchia keletkezne a város vagyona fölött, hogy emberfeletti erőbe kerülne az érdekszalakat újból egybekötöni!

Más a mezéi gazdaság és más a városi gazdaság, más teendője van az egyiknek, más a másiknak; a kettő legfölebb abban egyez, hogy mindkettőnél gazdálkodni kell.

A város gazdaságának fogalma és köre mutatja már: mi egy városi gazdasági tanácsos teendője. A város vagyona nem csupán szántóföldekből áll, hanem nagy terjedelmű erdökből, rétekből, legelőből, szőlöböl, kőbányából, homokbányából stb; továbbá számtalan középületekből és azok felszereléseiből, mint a városház, iskolák, laktanyák, tűzoltótelep, villamostelep, vágóhid, stb; közintézményekből, mint a város kegyurasága alá tartozó templom, a kórház, az aggokháza, a temető; végül közművekből, mint az utak, utcák, terek, hidak stb.

Ezekből áll a város vagyona és ezek tartoznak a gazdasági tanácsos hatáskörébe. Ha hozzáveszünk, hogy ő egyszersmind árvaszéki ülnök és a tanácsban rendes előadó, úgy láthatjuk, hogy itt egy meröben közigazgatási, nem pedig uradalmi gazdasági vagy botospáni állásról van szó, melyhez talán elegendő kvalifikáció volna egy földmives iskolai bizonyítvány is.

Itt sem mezögazdasági rendszerek felállítására, sem üzemtervek készítésére vagy vetésforgás megállapítására nines szükség. Már csak azért

sem, mert az összes földek bérbe vannak adva. És ezen haszonbérlet sem olyan, mint egy uradalomé, mert az itt meröben populációnisztikus jelentőségű. Bérbe adatnak, ugyanis, a város földjei nem azért, hogy mentöl nagyobb haszonbért hozzanak, hanem azért, hogy a földmivelö osztálybeliek elszaporodásával olyanok is földekhez jussanak, kik birtokszerezésre képtelenek, vagy nines alkalmuk rá.

Mezögazdasági tudásra itt csak annyiban van szükség, hogy a gazdasági tanácsos az egyes szaktisztviselök működését figyelemmel kísérni és ellenörizni tudja. Öneki az egész gazdaságot fel kell ölelnie, ott lenni mindenütt, ahol városi tulajdonról, intézményről vagy közmunkáról van szó. A város egész vagyonára való éber örködés, annak gondos felügyelete és kezelésének lelkiismeretes ellenörzése egy városi tanácsos kötelessége. Vigye bele egyéniségét a gazdálkodás minden ágába, a takarékoskodás szellemét a város egész vagyouába; és ha ily módon működése nyomán mindenütt haszon fakad: hivatásának teljesen megfelelt.

Pécssett a város gazdasági hivatala áll a gazdasági tanácsosból, gazdasági felügyelöböl, a majorosból és kertészböl. Ott azonban a város önálló mezéi gazdálkodást is üz, földjeit, rétejeit nagyrésztben házilag kezeli. Nálunk, mint fentebb említöm, a földek bérbeadásának van nagyobb jelentősége.

Mese a halálról és a korhelyről.

Irtá: Kemény Simon.

I.

Volt egyszer egy ember, akit Benedeknek hívtak, s aki nagyon istentelen életet élt. Ez a Benedek minden idejét a koresmában töltötte ahol hasonlóan istentelen társaival, literszámra öntötte magába a sárga, fehér, vörös és zöld színű italokat, melyek közül egyiknek édes, a másodiknak keserü, a harmadiknak savanykás ize volt, de valamennyinek csepjei között ott uszált, bugdacosult millió kis gonosz szellem; ezek felmászta Benedek agyába, elkeverödtek a vérében és hihetetlen módon felforgattak ott mindent. Benedek, aki különben szelid ember volt, ilyenkor nekiavadult, ordított, káromkodott, belekötött ember-társaiba és ártatlan poharakkal, ártatlan ablakokat zuzott össze. Egy ideig birta Benedek ezt az életet, de egy napon nagyon beteg lett. De ö évvel nem törödött, továbbra is eljárt a koresmába s öntötte magába a gyilkos italokat. És mikor az Úr valamelyik hajnalon letekintett a zengö kék magasságból, a beteg Benedeket az út sarkába látta fet-rengeni. Magához intette ekkor a halál angyalát, így szólt hozzá:

— Fiam, holnap este leszálsz a földre s eloltod Benedek gyertyáját.

II.

Annak a napnak reggelén, melynek estéjén Benedek gyertyájának Isten akarata szerint el kellett aludnia, a konok lumpot valami különös gyengeség szállta meg. Egész nap nagyon szomorú volt és elhatározta, hogy estére nem megy koresmába. Mióta az esztét tudta ez volt az első éjjel, melyet otthon töltött. Belebámult a lámpájába és egyszerre csak minden ok nélkül keservesen sirni kezdett. Mikor pedig elcsendesedett, tintát, papírost vett elő és írni kezdte a végrendeletét.

III.

És a menynek az a hivatalnok, akinek az a hivatalnok, akinek az a kötelessége, hogy az emberek élete után pontot tegyen, s akit a költök a halál angyalának neveznek, ebben a pillanatban elindult az égből. Leszált abba a városba, melyben Benedek lakott és egyenesen abba a koresmába ment, amelynek Benedek a nap és éj minden órájában vendége szokott lenni. Körölnézett, de az öreg korhelyt sehöl sem találta. Talán valamelyik másik csapszékben van, gondolta a halál és benyitott a legközelebbi lebuja. Hanem Benedeket ott sem találta meg; sem a harmadik, sem a negyedik koresmában. Ahová az angyal belépett, ott a savanyú szeszillatos levegön hideg lehellet futott át, az ajkak elnémultak s a lámpák lángja lobogni kezdett.

IV.

Ejhaj — gondolta — Benedek már bizonyosan ráunt az idevaló italokra, alighanem a másik

városban mulat. Azzal egy vidám nótát füttyölve, a halál nekiindult a szomszéd városnak. Akik találkoztak vele emberek, azok megboradtak s a foguk vacogott. Összejárta a szomszéd várost is, de Benedeket egyik csapszékben sem találta meg. Ekkor már kezdte bosszantani a dolog és megint tovább állt egy várossal. De ott is hiába járt épp úgy, mint a tizedik, huszadik, századik és ezredik városban. És amint így mindinkább neküdthösödve kutatta át a városokat, hogy valamelyikben lefölelje áldozatát, azon vette magát észre, egy nap, hogy az öreg Európával végzett s ázsiai városok utcáin barangol. És amellet, hogy a kötelessége kergette, nagyban vonzotta a neki új élet is, a vidámság, a tánc, a zene, a dal. A komor halál az életnek ezeket a virágjait nem ismerte. Ö az életből csak a könnyeket, jajgatásokat, fájdalomtól, vagy rémülettöl eltorzult arcokat ismerte. Fölel csak a gyászadalok komor, nehéz hangjaihoz s megálló emberi gépezetek végsö hörgéseihez voltak szokva.

Es most látott arcokat, melyekre a szesz mámor a tökéletes, mindenről megfedekező boldogság kifejezését varázsolta; látott rut vonásokat melyeket a részegség össze-visza kusztalt és az ellenálhatatlan bün hálójába izgatott. Különbön csunya szemeket, amelyekben a mámor az értelem, a szellem villamos lámpáit gyújtotta fel. Hallott vidám, profán dalokat és mindez új volt neki s nem gyözte eléggé csodálni. Aztán a gyönyörök rejtettebb barlangjaiba is benyitogatott. Volt egy homályosan megvilágított, tópa selymekkel kibélelt négyszögletes teremben, melynek közepén ezüst lilomot ábrázoló kandelláber állt s a közepén illatos füzerek égtek vakító fehér, de nem világító lánggal. A lilom széles medencéböl nött ki, melybe a virág száraiból illatos rózsavíz szivárgott. Egy lilaselyem sátorból halk zene hallatszott s a bódító dalok úgy töltötték meg a termet, mint a nemes vörös bor a kristálykelyhet. A falak körül puha színes kereveten férfiak és nők heverésztek s tiszta kék füstöt eregetö szivarkákat szívtak vagy édes gyömölesöket ettek s kábító italakat ittak. Néha felkelt egy leány s hörültáncolta a tüzet. Nagy, erős, hófehér bőrü, szöke selyemhaju gyönyörü leányok gyorsan, ütemesen keringtek. Vékony selyemingük hozzátapadt testüköz s kidomborodtak az izmos idomok s a keblek kupolák módjára büszkén koronázták a mellüket. Barna bőrü malaj leányok álmodozva, lustán lejtettek, szemüket lehunyták, vastag vörös ajkuk kissé megnyílt s összes fehérséggel kivillogtak a fogak. Karjukat szét-tárták s mint a repülni készülő darvak a szárnyukat lebegtették; testük sulypontja lábuk ujjainak hegyén nyugodott s ez valami csodálatos, megejtö ritmusba szédítette mozdulataikat. Jöttek degenerált apró, dushaju, hosszú karu, hosszú ujjú nők, akik meztelenül és vadul énekelve járták a táncot.

A halál angyala ezeken a tanyákon megismerte a szerelem milliói hangját. A vágy sóhajait, melyek hosszan egyenletesen szállnak s a beteljesedéseit, amelyek göresösen szakadozotnak; az öröm sikoltásait s a esökok zenéjét. Látott göresösen összeszoruló ujjakat, melyeket nem a kinö görbítettek bele a párnákba, hanem a kéjek. Látott gyönyörtöl reszketö térdeket, az epedés édes kinjában vacogó fogakat és egy nagy esöktöl elfeheredett ajkat.

Mindez szenzációsan új volt a komor égi hivatalnoknak. És mint egy dohos irodába megvé-nült díjnokot megrészegít egy csodás tavaszi reggel, melynek baját eddig nem ismerte, úgy szédült bele a halál az élet kápszátos újdonságaiba.

V.

Negyven évig barangolt így, egészen megfedekeve a kötelességröl, melyei az Úr reá bizott mikor egy éjjelen — bizooyosan a föld kerekességének okán — visszatért abba a városba, amelyböl elindult s amelyben Benedek lakott. És csak ekkor jutott eszébe a kötelessége és az, hogy a vén korhelyt a lakásán keresse.

Otthon Benedek a negyven évig tartó betegségöl s a roppant öregségöl meggyötörtlen lesnjö látvány volt. Iszonyuan szenvedett s negyven évnek minden percében rimánkodott az ég urához hogy küldje már érte a halált, aki kinjaitól megváltsa. Am az Úr ezt a legjobb akarattal sem teljesithette — mi tudjuk, hogy minden hiába, az ég nem szánja meg szörnyü szenvedésében, a szegény kinlödö agg revolvert vett elő — kinlödösei negyedek évének utolsó napján — s megmaradt végsö kis erejével agyonlötte magát.

A golyó épp abba a pillanatban ölte meg, melyben a halál angyala végre megtalálta s a szöbájába lépett.

Mi ujság?

Farsang.

- Január 5-én Estély a Kaszinóban.
 „ 11-én Az Eszsebet jótékony nőegylet estélye a népkonyha javára a Fürdőben.
 „ 18-án Az ipartestület bálja a szegény sorsú iparosok fölségélyezésére a Fürdőben.
 „ 18-án A helyőrség tisztikarának táncestélye a Magyar Királyban.
 „ 19-én. Az ev. ref. egyház hangversenyyel egybekötött család estélye a „Magyar Királyban.
 „ 30-án a A tisztikar simfónia hangversenye táncal a Fürdőben.
 Február 1-én. Színelőadás a Kaszinóban.
 „ 2-án Az esztergomi kath. legényegylet táncmulatsága a Fürdőben,
 „ 8-án Az Esztergomi Hajós Egylet estélye a Kaszinóban.
 „ 16-án A kereskedő ifjak önképző egyletnek táncal egybekötött színi előadása a Fürdőben.
 „ 22-én A tisztikar színi estélye táncal a Fürdőben.
 Március 2-án Cabaret előadás a Kaszinóban.

Kanonoki beiktatások.

Dr. Fehér Gyula belvárosi plebánosnak és Brüll József szeminárium alkormányzóknak esztergomi mesterkanonokokká történt kinevezését a hivatalos lap f. hó 3-iki száma hozta. A két új kanonok beiktatása f. hó 15-éig fog végbemenni a főszékesegyházban.

A leányváriak ujéve.

A leányváriaknak ez idén is jó újévet hozott a szerencse, amennyiben gróf Majláth György a közszékesegyház jog bérletéért megküldötte nekik ez alkalommal is a 2000 koronát az évi haszonbér fejében, dacára annak, hogy már évek óta nem kutat s így ezen számottevő összeg tényleg csak újévi ajándéknak tekinthető tőle.

A katonák gazdasági oktatása.

A helyben állomásozó 76. gyalogezred legényeire részére mint már megirtuk gazdasági előadások fognak tartatni a folyó és jövő hó folyamán. Az előadásokat Szölgycsi Gyula, Bodrogközi Zoltán, Perger Lajos, Vaszary Mihály, Litsauer Sándor, Szoleczky János, Klinda Károly, Gratzner Pius és Vitál István látják el.

Ujévi üdvözlések.

A város tisztikara f. hó 1-én dr. Földváry István városi főügyész vezetése alatt tisztelgett Vimmer Imre polgármesternél, utána pedig dr. Perényi Kálmán a ispánnál.

Ki lesz az új plebános?

A dr. Fehér Gyula kanonoki kinevezésével megüresedendő belvárosi plebánosi állásra eddig egy komoly jelölt aspirál: Mátéffy Viktor belvárosi segédlelkész, aki mellett a közhangulat máris igen előnyösen nyilvánul meg.

Kegydijazás.

A város tanácsa tegnap délután ülést tartott, melyben Paityl Ágost fogasztási adókönyvelőnek a kegydijas állományba való utalását határozta el. A kegydijazás az állami pénzügyi tárca terhére esik egyrészt mivel a fogasztási adó tisztviselőit amugy is a kincstár fizeti, de meg az ilyen kegydijazásoknak a pénzügyi tárca terhére való utalására más városokban van már precedens.

Nagy idők tanuja.

Fekete József esztergomi magánzó m. hó 30-án életének 90 éves korában elhunyt. A megboldogult a 30—40-es években katonája volt az érsekújvárosi primási nemzetőrségnek, 1848-ban pedig mint nemzetőr küzdött Komárom várában Klappka mellett egészen a vár átadásáig.

Uj bánya-főpénztáros.

Az Esztergom Szászvári kőszénbánya részvénytársaság bánya-főpénztárosát Ernst Dezső Dorogról a központba Budapestre hívatván be, helyette Dorogra a társulat bánya-főpénztárosává Dezső Béla neveztetett ki Salgótarjánból, ki már el is foglalta új állását Dorogon.

A városi szabályrendelet módosítása.

A városi szervezési szabályrendelet revíziója céljából kiküldött bizottság tudvalegőleg 4 albizottságra osztotta magát. Az albizottságok vállalt reszortmunkálataikat a f. hó 15-ére összehívott közös ülésben fogják előterjeszteni és a szabályrendelet revíziójánál felhasználni.

A dalegylet Szilvesztere.

Az „Esztergomi dal- és zenekedvelők egyesülete” igen sikerült estélyt rendezett az ő év utolsó éjszakáján. Szépszámu és előkelő közönség gyűlt össze Schleiffer pazarul díszített termeiben, hogy a szerencsés kézzel összeállított pompás műsort végigélvezzék. Az estély fényét emelte a Budapestről érkezett „Kalina” vonósnyegyes társaság, Kalina budapesti állatorvos „csodagyermek” a legnagyobb precizitással adták elő a legnehezebb hangszerelesű hegedűszámokat. Opera részleteket és egyvelegeket játszottak le. Bender Zsigmond főkántor nagyterjedelmű tiszta tenorján mély érzéssel és gyönyörű modulációkkal énekelt Verdi és Schubert örökszép operáiból hatásos dalokat. A közönség többször megújraztatta a jeles tenoristát. Geiger Ilonka nagy vervevel szavalta el az Ágota kisasszonyt. Taps és egy gyönyörű virágesor volt a jutalma. Dr. Berényi Zoltán Földi Félixné művészi zongorajátéka kíséretében hatásosan szavalta a „Bob herceg” melodramát. Fischer László zajos tapsokat aratott lendületes szavallatával. — Diamant László és Berényi Zsigmond mint ebedi vőfények tartották állandó nagy derűségben a publikumot. Berényi a vérbeli színész otthonosságával kuplázta ki a helybeli „nagyságokat”. — Az egyesület női kara minden várakozást felülmúlt precíz összhangzó dalaival és díszére vált mesterének Nemesszeghy zenetanárnak. Éjfélkor az összes jelenlevők állva énekeltek el a Hymnuszt, majd megkezdődött a tánc és a fiatalok fesztelen kedvvel járta az ujesztendő hajnalpirkadásáig.

Tokod tervel.

Hülyék intézete Tokodon.

Tokod képviselőtestülete Dózsa Árpádnak indítványa folytán kebeléből egy bizottságot küldött ki, mely hivatva van lépéseket tenni Zlinszky István országgyűlési képviselő közbenjárása mellett, hogy a kormány által felállítani szándékolt hülyéknek intézetét Tokod határában, a vasúti állomás mellett létesítse. — Nem különben egy külföldi vállalkozó vegyészeti ipartelepét szándékozik Tokodon felállítani özv. Szolák Imrénének oladandó alkalmas területén. Mindenesetre örvendetes esemény volna, ha Tokodon fellendülés állna be, mert a bányászat keserű csalódásokat idézett elő.

Ipartestületi bál.

A jan. 18-án tartandó ipartestületi bál meghívói a napokban küldetnek szét. Igéretünkhöz híven a műsört közreadjuk a következőkben. Műsor: 1. A köny. Vitt-től. Énekl. a vegyes-kar. 2. „Felelt a költő”. Ábrányi Emiltől. Szavalja: Vimmer Marianka. 3. Szegedi emlék. Sipos Antaltól. Zongorán játsza: Dankó Sarolta. 4. a) Fonókar. Vágnertől; b) Nyári reggel. Poldinitől. Énekl. a női énekkar. 5. Buesu. Br. Eötvös Józseftől. Szavalja: Bartalos Vince ipt. előj. tag. 6. Népdalok. Énekl. a vegyes-kar. 7. Tánc. Az elnökség kérelme folytán közöljük, ha valaki meghívóra tart igényt s véletlenül nem kapna, kérjük, sziveskedjék abbéli igényét az ipartestületnél bejelenteni.

A Sissay Dávid-féle alapítványi hely betöltése.

Esztergom vármegye kezelése alatt álló „Sissay Dávid”-féle alapítvány kamatai, amely évenként 252 koronát tesz ki, az 1907. 1908. tanév elejétől kezdődőleg egy vármegyebeli nemes származású helybeli főgimnáziumi tanulónak fog adományoztatni. Ezen ösztöndíjat az azt elnyerő ifju mind a 8 osztályon át élvezi, feltéve ha magát erkölcsösen viseli és tanulmányait állandó szorgalmat tanusít. Akik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják, előírt módon felszerelt kérvényeiket 1908. január hó 30-ig nyujtsák be az alispánhoz.

Az inasotthon támogatása.

Városunk legifjabb, de máris legnépszerűbb intézménye az iparos-inasotthon, hol az iparostanulók Szoleczky János tanító vezetése mellett vasárnap s ünnepnapokon délután kellemes társalgásban, játékban, olvasásban, szóval okosan s erkölcsösen töltik idejüket. Igen szép gondolat volt a helybeli kath. Legényegylet elnökségétől, hogy az inasotthon tagjainak megengedte, miszerint az egyesület újévi műkedvelői színelőadásán az iparostanulók — az „Otthontagjai” díjtalanul megjelenhettek. Midőn ezt a legteljesebb elismeréssel konstatáljuk, példaadásképpen szives figyelmébe ajánljuk az „Otthon” ezirányú támogatását a többi köröknek is. Kulturális és szociális feladata mindenkinék támogatni ezt az igazán pártolásra méltó intézményt. Szivesen regisztráljuk ehelyütt az „Otthon” vezetőségének a kath. Legényegyletnek szóló hálás köszönetét is.

Halálozás.

Guzsvenitz Vilmost az érseki tanítóképző igazgatóját mélységes gyász érte. Édes anyja: Guzsvenitz Pálné f. hó 3-án jobb-létre szenderült.

Annavölgyi Szilveszter estély.

Élvezetes estélyt rendezett az annavölgyi vigalmi bizottság Cseskovits Béla elnökle mellett Szilveszter éjjelén, — a „rendelő” óriási nagytermében, mely a mellékhelyiségével egyetemben fényesen volt feldíszítve bányászati jelvényekkel, fenyő galyakkal és virgdiszítésekkel. Az estély színelőadással kezdődött. A műkedvelő gárda kitűnően oldotta meg feladatát, amennyiben az előadott darabok általános tetszést arattak. Utána tánc következett virradtig.

Dinamit és mozsár.

Bajótról írja tudósítónk: Szabó József és Urbán János itteni legények méltó módon óhajtották befejezni az o-esztendőt. A község legforgalmasabb terén mozsarakat állítottak fel és azokkal vigan durrogattak a járókelők legnagyobb rémületére. A csendőrség akadályozta meg őket veszélyes működésükben. A legénykedés példáján felbuzdulva Varga János és Varga Antal valamint Obola János nevű suhaneok dinamitpatronokat süttögettek el a község utcáin. Hogy a furcsa mu-

latság szerencsétlenséget nem okozott ez csak a csendőrség gyors közbelépésének köszönhető.

Felülfizetés.

A kath. földmives ifjak egyesületének decz. 29-én tartott karácsonyi színjátékán felülfizettek: Számord Ignác 1-20 kor., Balog Ambrus 1 kor. Bárány József és Burány Ferenc 80-80 fill. A kegyes adakozóknak hálás köszönetet mond az egyesület nevében Szoleczky János pénztáros.

Szűrőcske tragédiája.

Az újsztendővel beállott farkasordító hidegnek már megvan az első áldozata: Szűrőcske megfagyott. Szűrőcske becsületes nevén Gábor Ferenc afféle hordár napszámos volt, akit ugyszólván minden gyerek ismert Esztergomban. Tipikus alakja volt az utcasarkoknak és a pálinkás butikoknak. Valóságos bohém lélek lakozott ebben a rongyos züllött emberben. Ha volt néhány fillérje, nem nyult volna a munkához bármi kincsért, ha pedig feleslegje volt — ami persze nagy ritkán esett megosztotta a „rangjabeli” barátaival. Nyáron csak megélt valahogy Szűrőcske, de már télen azután rájárt szegényre a rúd. Lakása sohasem volt Szűrőcskének, nyaranta a szigetben „lakott” télen pedig a téglagyár fűtött kemencéi mellett lévő odukbán huzta meg magát. Tegnapelőtt éjjel is haza ment Szűrőcske, a téglagyári kemence mellé, de sajnos ekkor nem fűtöttek a körkemencében. És a beállott dermesztő hideg megölte a szegény Szűrőcskét. Ugy találták meg délután holtra fagyva. A rendőrség beszállította a temető hullaházába. Tegnap temették el közkölségen.

Szent vagy örült?

Hagymánszky Lajos virslikészítő tegnap hajnali 3 órakor boszúból bezúgta Kajuk Gyula közműves lakásának ajtaját és ablakait és ektelen utcai botrányt rendezett. Csak a rendőrség gyors közbelépésének köszönhető, hogy a brutális ember senkiben kárt nem tett. Tegnap délután fél 3 órakor ismét megjelent Hagymánszky Kajukéknál de ezúttal már tértrevolt is vitt magával és azzal fenyegette a megrémült családot. Kajukné azonban nem vette tréfára a dolgot, nekiesett a veszedelmes embernek és kiesavarta kezéből a revolvert. Hagymánszky az előhívott rendőrök befogták és bevitték a kapitányságra, hol miután brutalitását semmivel indokolni nem tudta és zavaros feleleteket adott, azon vélelmet ébresztette, hogy örült. Be is vitték a Kólos kórházba, onnan azonban csakhamar kieresztették, mert elmejének számbavehető hibája nincsen.

Szoptató anyák

gyönyörködve látták, hogy micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a

Scott-féle Emulsió

Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti tehát kettős a szerető szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle modorú védjegyvet — a halaszt — kerjük figyelembe venni.

Kapható a gyógyszerárakban.

Gondoskodjunk a madárkák téli táplálásáról. Állatvédő egyesület.

x Egger pasztillái gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyájkódásnál, fellülmulhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 k. és 2 korona. (Próba doboz 50 fill.) Főraktár Nádor gyógyszerár Bpest. VI., Váci körút 17.

Népmozgalmi statisztika.

Esztergomban az állami anyakönyvezetői hivatal adatai szerint 1907. december 29-től 1908. január 5-ig.

Születtek: Zalrednik Manó rk. üvegvész fia. Cserép (leány) földm. halvaszül. leánya, — Drahos Erzsébet rk. földm. leánya. — Tóth Gyula rk. földm. fia. — Czírok Etelka rk. népzenező leánya. — Miavecz Dezső rk. képfestősegéd fia. — Novák János rk. földm. fia. — Szabó Irén és Szabó Gizella Czeclia ág. h. ev. szabó iker-születésű leányai. — Hoek (fiu) cipész halvaszül. fia. — Klínesek Gyula rk. kovács fia, Uhlár József rk. kocsis fia.

Meghaltak: Fekete József rk. 89 éves magánzó (agyguta). — Szilányi Ferenc rk. 74 éves praelátus kanonok (tüdőlob), — özv. Singer Miksané sz. Eisler Julia izr. 65 éves (szervi szivbaj). Tordai Ignác sz. Mészáros Hermina rk. 26 éves (tüdővész). — Artner József Mátyás rk. 1 hóna-(bélhurut). — Tóth Teréz rk. 6. éves (tüdőlob), — Guzsvenitz Pálné sz. Stolecz Franciska rk. 63 éves (szívelhajosodás). — Holub Jánosné szül. Rézer Antónia rk. 41 éves (tüdőgümőkór). — Gábor Ferenc rk. 58 éves napsz. (szivhűdés). — özv. Bacsek Mártonné szül. Palkovics Erzsébet rk. 70 éves agrokliázabeli (tüdőlob).

Advertisement for CALIFIG FÜGE-SZORP. The ad features a central illustration of a bottle of the product. Text around the bottle includes 'CALIFIG', 'FÜGE-SZORP', and 'Biztos hatást'. Below the bottle, there is a detailed testimonial in Hungarian describing the benefits of the product for various ailments like colds and coughs. At the bottom, it provides contact information for the manufacturer, Török József, located in Budapest.

x Csalódni emberi dolog, de nem okvetlenül kell. Ha e névre „Réthy” figyelünk, úgy nem csalódunk, hanem eredeti Pemete-fü-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés, rekedtség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy” név.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAY JÓZSEF.

Advertisement for Maggi Gyula és Társa. It features a stylized illustration of an open book with the text 'Adjon néhány csépp a gyenge Maggi-féle levesbe.' (Give a few drops of Maggi's soup to the weak). The ad is framed with decorative borders.

Maggi Gyula és Társa

Iroda: Wien, IV/1. Gyar: Bregenz.

Nagyságos asszony,

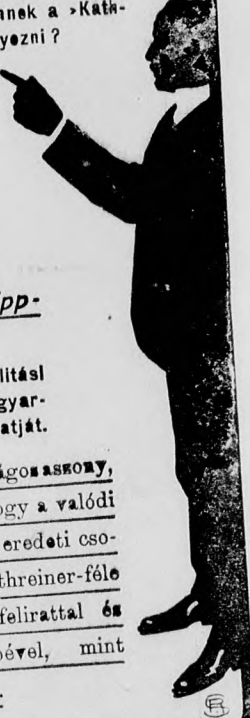
tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a „Kathreiner” nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánszót kap, mely a „Kathreiner-t” kitüntető, minden elönyt nélkülös.

Csakis a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítás módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie vénsi, hogy a valódi „Kathreiner” csakis zárt eredeti csomagokban kapható „Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé” felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

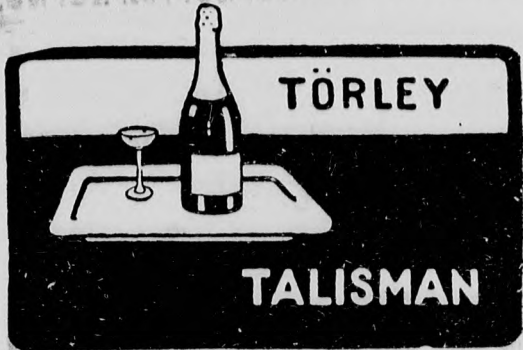

HIRDETÉSEK

JUTÁNYOS ÁRON FELVÉTELEK

AZ Esztergomi Lapok

KIADÓHIVATALÁBAN.

A REKLAM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, és kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az Általános Tudósító hirdetési osztályánál

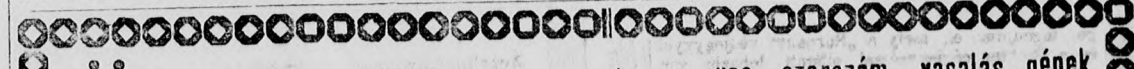
tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő BUDAPEST, VII., Erzsébet körút 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, páratlan pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségheték és tervezetek ingyen!

* A „Divat Szalon”-t Magyarország egyetlen komoly és hasznos irányú női lapját ajánljuk olvasóink figyelmébe.

nek eredménye tekintélyes megtakarítás. Szórakoztatás ezeljából pedig egy a divatlap fogalmát tekintélyesen felülmúló szépirodalmi részt is ad, melynek válogatott közleményeit kiváló írók szolgáltatják.

Ürge Zs. A.

vas, szerszám, vasalás, gépek, gazdasági eszközök és szénkereskedése ESZTERGOM.

Az arany ásóhoz, (volt FREY-fele üzlet) Alapított 1770.

Telefon 67. sz.

Jutányos áron kaphatók épület vasalások, konyhafelszerelés, szerszám, furógépek, kovacsolt acél ekefák, Garventz-fele kutak minden kivitelben.

Petőfi-jegyű fűkaszákat ötszörös jótállás mellett ajánlok.

Harom darab esztergomi borászati részjegy eladó. Cim: Hackler Ernő Budapest, Terézkörút 60.

LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra üzleti napon érvényes!

GARVENS-SZIVATTYUK rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség. Kérjen határozottan Garvens-szivattyut Garvens-művek, WIEN XX/2. Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL ára 70 fillér. A legjobb és legerősebb sóborszesz az ERŐ SÓBORSZESZ ára 2 K, 1 K és 30 fillér. Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium. GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek BÉLHURUT (hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-fele fekete Afonyaszere a BARTA-fele fekete Afonyaszere, kapható gyógyszereszeknél, 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít. Felkai Konzervgyár, Barta József Felka (Szepesmegye). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-fele TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért. Kis Üveg Ára 8-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kalvin-ter.

PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK a legfokozottabb emésztőpor Deboza 2 kor. Postal szájküldés: „FEHÉR GALAMB” Gyógyszertár BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás! FICHTENIN a legkiválóbb, szabadalmilag védett szor, mely mindenféle fergét a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vért és levétetést és egyéb kárt és volentényben kártékony állatokat és azok petéit azonnal megöli. Legmegbízhatóbb védelem szennyeg és darázs ellen. Használati utasítás szoriat való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt. Veszérvizsgálók Magyarországon részvevő: DIAMANT és VADAS Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51.

RIVOLI fényképészeti és festészeti műtermében BUDAPEST, VII., RÁKÓZI-ÚT 30. készünek csak elsőrendű művészies kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolatok selyemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről költségek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA 8 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20 Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17. „Toilett-útkok” ingyen. Ha fáj a feje használjon azonnal Beretvás - MIGRAIN - pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. 1 doboz 1 kor. 20 fillér. BERETVÁS TAMÁS KISPEST, Rákész-tár Gyógyszer-részei ingyen postai szállítást 3 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁLLODA Szállodás, Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-20 K-ól feljebb, tisztogatással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és halók felé.

BOGDÁNY szerencsése páratlan! Vasároljunk osztály-sorsjegyet csakis BOGDÁNY S. fővárosi sorsjegyiroda r.-l.-nál BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? Schuller Kaszinó-éttermében VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély! Dr. KOVÁCS J. hemoptiai rendelő-intézete Idült betegségekben szenvedők számára Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER szörmeáru elsőrangúak és sz. gaz világon el vannak terjedve. Első és legnagyobb molylár ellen védő részv.-társ.

